

ՎԵՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՀՈՍՏԵՄԲԵՐ 3

ՓԵՆՉԸԻՄՊԷ

ՆԻՒՄԵՐՕ 41

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԼԻՅԷ

Տիւնքի կիւն մուկէյիսանը միլէթէ թէզ-
քիրէլէր թաղըլարագ, պու կիւն Վաթրիք-
խանէտէ ճէմ օլուպ, Մէճլիսի Ումուկի
թէզքիլ իթմէյէ տավէթ օլունմուշար տըր :

Հէր քէս զանն իտէր իտի քի պունտան
սօնկրա Մէճլիսի Ումուկի Վաթրիք ինթի-
խապը իչիւն թէզքիլ օլունմաճագ : Լա-
քին Քաղաքական ժողովա ինթիխապ օլու-
նան աղալէրտէն պիր գաշնըն (քի պաղըլա-
րըն գավլինճէ սէքիլ քիչի իմիլէր) վուգուի
լիթիֆալէրինէ մէպնի, Վաթրիքխանէ իտա-
րէսի եա ինթիֆալարըն կէրույէ ախլ իթ-
տիրմէք, վէ եա անլէրին եւրինէ սայրըլա-
րըն ինթիխապ իթմէք իչիւն մէճպուր օլ-
մուշ տուր մէճլիսի ումուկի թէքրար քիւ-
շառ իթմէյէ :

Ըննալը միլէթտէն պիր գաշ զէվաթ կէ-
րիւնիւր քի, (վէ պէլքիմ տէ հագգը օլ-
տուղլարը հալտէ) միլէթէ ինֆաալ իթ-
միլէր, եախօտ պունտան պէյլէ միլէթ
իլէրինէ գարըլմամայա նիյէթ իտիւպ, իչի-
նի կիւնիւնիւ թէքք իտէրէք միլէթին մէ-
սալիհի միւհիմէսի իլէ օղրաշտըլարը սըրա-
տա, պիհուտէ վէ նահագգ եւրտէ օնուն պու-
նուն աղղնտա ֆաալ ու զէմմ օլունմագ-
տէն քէնալիլէրինէ էսիրկէմիլէր տիր :

Օանն իտէրիլ քի պու կիւն թէճէմիւ
իտէն Մէճլիսի Ումուկի, իշ պու զէվաթը
միւհիմէրէմէնիւ պէյլէճէ միլէթ իլէրինտէն
էլէէքմէլէրինի խալըրը սայմայըպ, եա մէք-
թիւպ իլէ վէ եալտալի պիր գօմիթէ մարիֆէ-
թիյլէ անլէրի իսկեալ իթմէյէ սարֆը էֆ-
քեար իտէճէք տիր. զիրա պունտան պաշա-
շարէ եօգ տուր զանն իտէրիլ :

Միւմայիլէ յհիւմիւն Մէճլիսի Ումուկիյէ

թէշնիֆ պուլուրմամալարը, վէ ըէյլէրինի
տախի կէճտէրմէմէլէրի, իշ պու եաղալըլա-
րըմըլա տէլիլի քեաֆիտիր, վէ էյէր պուն-
տան սօնկրա տախի միլէթին իւզէրինտէն
քէնտի հիւանիւ նաղար վէ հիմմէթլէրինի
էքսիք իտէճէք օլուրլար իտէ, հէր քէս նիւն
իւմիտ քէտիլիյինէ տիւշէր :

Ըրղիւ իտէրիլ քի, միւմայիլէ յհիւմ շիմ-
տիյէ գատար իճրա իտէկէլտիլէրի իյլէքլէր
վէ ֆէտաքեարըլըլարընա շիմտէն սօնկրա
տախի տէվամ իթսինլէր :

— Գուտու շէրիֆտէ վագի Ս. Յակոբ
թարիգաթընտան ֆաղիլէթլու Նսայի վար-
գապետ հաղըթլէրի, քի թահսիլ իթմիշ
օլտուղու ֆիւնուն ու մուարիֆէթի իթմամ
իթմէք զըմննտա ֆարիստէ պուլունմագտէ
իտի, պու տէֆա Գուտու շէրիֆէ ալտէթ
իթմէք իւզրէ շէհրը մէքիւրտէն հաւաքէթ
իթմիշ տիր :

— Կէչէն Բէնչէմպէ կիւնիւ Լըմէնի
Գաթօլէք փաթրիգխանէսինտէ Մէճլիսի Ու-
մուկի թէճէմիւ իտիւպ, Վաթրիգխանէնի
իտարէսինէ թային օլունան գօմիթէյէ պէր
վէճէր աթի զէվաթը միւթէպէրէ աղա ինթի-
խապ օլունմուշար տըր :

Մինապեան Գասպար պէյ

Պետան պէյ

Տօղթէօր Տավուտ էֆէնաի

Մըսըրը օղու Նստօն պէյ

Կիւզէլիան Պետրոս աղա

Սաղըզեան Յովհաննէս էֆէնաի

Չամչեան Յովհաննէս էֆէնաի

Կեզէեան Յովհաննէս էֆէնաի

Շէրպէթեան Քերոբէ աղա

Թընկըրեան Բուզիկ աղա :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Իօրթեգիլ գրալեւսը պիւր էրքէք էվլատ տողուրմուշ . միւշարէլէյհա Իթալիա գրալընըն քէրիմէյի միւշթէրէմէլէրի օլտուղունտան , գրալը միւշարէլէյհին իքի օղուլարը հէմշէրիլէրինի կէօրմէք իւզրէ , թուրինտէն հարաքէլթ իտիւկ օլ ճանիպէ ազիմէթ իթմիլէր տիր :

— Իշէնի ինթ իխապ օլունան իոլմ միւթըրիյի ֆազիլէթլու Սօֆրօնիօս էֆէնտիհազըրէթլէրինին պու հաֆթա Լսիթանէյէ կէլէճէյի իշտիլմիլ տիր :

— Լսիթանէտէ մուգիմ Լունանիլէր Իշէտի առաւարըն Լունանիսթանէ պիրլէշտիյին թէպրիք իթմէք իւզրէ , կէլէճէք փազար կիւնիւ Պէօյիւք առատաիճրայը շէնլէք իտէճէքլէր իմիլ :

— Իրէնս Կափօլէօն Լօնտրատա պուլունմագտէ օլուպ , շէհրին սէյր ու թէմաշա օլունաճագ մահալլէրինի զիյարէթ իթմէքտէ իմիլ :

— Պրանսա Իմբէրաթօրունուն Պիարից նամ մահալտէ օլտուղու մալիւմ տիր : Պրանսա զազէթալարընըն գալլինճէ միւշարէլէյհ շիմտի փարիսէ վապ օլմուշ օլմալը սըր :

— Սահմանարալէն պարպառօթիւններ , առնոնց ճշարպառօթիւնները իւնվանը իլէ սաատէթլու Վարդան փաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան պիր ըիսալէ թէլէլիֆ օլունուպ , մաթպուա թահթընտա պուլունտուղու իշտիլմիլ տիր :

— Սուգատտէմա թէլէկրաֆ մէմուրլէրինտէն օլուպ , վուգու պուլան սույի հարաքէթինտէն թօլայը թարտ օլունմուշ օլան Հիսարը օղու Ստեփան նամինտէ պիրիսիլսանէլէրին էօնիւնտէն թէմտիտ օլունմուշ օլան թէլէկրաֆ թէլլէրինէ ինճէ թէլ թալիք իտէրէք , վէ պազը խանէլէրէ մագինա վազ էյլէյէրէք մուխապէրաթըր թէլլէկրա-

ֆիյէյի սըրգաթ իթմէքտէ օլտուղի թէլէկրաֆ իտարէսի ճանիպինտէն խաֆիէն թահգիգ վէ թէճէսսիւս օլունարագ , մէրգուլմուն Լշուպ ճիվարընտա Պիւլպիւլ տէրէսի նամ մահալտէ պիր խանէյէ մաքինա վազ իթմիլ օլտուղի իաթիսպար օլունմասը իւզէրինէ , կէլէն Շուլմա կիճէսի սաաթ իքի պուլուգ րատտէլէրինտէ թէլլէկրաֆ միւտիրի սաատէթլու Տիրան պէյ իլէ թէլլէկրաֆ մուալլինի իզըլէթլու Ֆէյզի պէյ եանլէրինէ պիր գալնէֆէր զապթիյէ նէֆէրի ալարագ , խանէյի մէզբիւրէ տուսուլ , վէ մէրգուլմուախղու կիրիֆթ իտէրէք , ճանիպի զապթիյէյէ կէօնտէրմիլէր տիր :

— Հէրիմլէք Ֆէննինի թահսիլ իթմէք իւզրէ , պիր միւտտէթտէն պէրու փարիստէ պուլունան Պ . Յ . Կուրիճաննան , պու տէֆա շէհր մէզբիւրտէ մուալլիմիյն մէճլիսինտէ իմթիհան օլունուպ , միւմայիլէյհին էհլէլէթ վէ տիրայէթի միւշահէտէ օլունաուղունտան , հէրիմլէք տիրլօմասը իթա օլունմուշ տուր :

— Շէնապը Հագգ քեաֆֆէի պիլատ վէ իպատը մէսուն պուլուրսուն : Կէլէն թէմուլու 14իւնճիւ կիւնիւ Պիլիպէ թաթար պազարը գաղասը գուրասընտան Շիլալ գալլիյէսինէ նիւղիւլ իտէն թօլու , մէզըուաթըր մէվճուտէյի թէլլէֆ իթտիյի միսիլլիւ , օէսնատէ գըրտա պուլունան իւշ նէֆէր չօճուզլար թօլունուն զարպաթիյի պալըլպ , գալմըլ օլտուզլարը հալտէ , պալըրլարտան տէօթիւլէն սէլլէր մէրգուլմէրի ալպ կէօթիւրէք կիւճ հալլէ իքիսի գուրթարըլմըլ իտէ տէ , Իլէթրէ նամ քիմէսնէնին 13 եաշընտա պիր նէֆէր գըզը զարիգէն վէֆաթ իթմիլ օլտուղու մահալլի հապատիւտէն տիր :

(Թագի)

— Վիէնատա պիր գօմբանիա թէլլէրիլ օլունուպ , տիւննանըն տէօրթ էթրաֆընտա պիր սէյահաթ իթմէք իւզրէ եօլճու թօփլամագտէ իմիլ : Կէլէճէք 1864 սէնէսի ալա-

Ֆրանկա Մարտին 15ինտե , ճեմ օլունան
 եօլճուլարտան միւրէթթէպ օլան քերվան ,
 թորիէսթէտէն ճաթօ քօթ նամ ըսքուր սէֆի-
 նէյէ բաքիպէն տօղըու տօղըույա ճ'էզայի-
 րէ , ճ'իպիլթէրայա , Մատերայա , Սէնթ
 Լչլէնայա , Իւմիտ Պուրնունա , Մատակաս-
 դարա , Սէյլանա , Սինկափօրա , Զօնկ Վօն-
 կա , Սանտուիչ տաւարընա , Մէքսիգօյա ,
 Բանամայա , Թիօ տէ Դանէյրօյա կիտէճէք ,
 վէ օրատէն ալտէթ իտիւպ , Կարօլիյէ վէ
 Պօրֆույա օղըայարագ , թորիէսթէյէ կէ-
 լէճէք տիր : Իշպու սէյաճաթ սէքիզ այ
 զարֆընտա խիթամ պուլուպ , ճէմիսի իչին
 տախի 12,550 Ֆրանգ , եանի 55,575 ղուրուշ
 իւճրէթ ալընաճագ տըր :

— Մաճալըճտան , Չընարճըգտան , վէ
 թէքֆիւր թաղընտան կէլէն մէքթիւպլէ-
 րին մաէլինէ նէզարէն , օլ թարաֆլարտա
 էփ էյիճէ եաղմուր եաղմըլ օլտուղի անլա-
 ղըլմըլ տըր :

— Պիւ միւստէթտէն պերու թէրթիպ ու
 թէրգիմ գըլընան աթ ետրըլ , չէր նէ գա-
 տար իշ պու ճ'ումա վէ ճ'ումա իրթէսի
 կիւնլէրի Վեաղըսիանէտէ իճրա օլունա-
 ճագտը իսէտէ , սաճրայը մէքթիւրտէ զաթը
 ճագըթթը փատիշաճիյէ մախսուս ինչա օլու-
 նան քէօշք խիթամթէղիր օլմամըլ օլտու-
 ղընտան , վէ սոյըր պաղը էսպապը միւսիմ
 մէյէ մէպնի , կէլէճէք ճաֆ այա պրաղըլ-
 մըլ տըր :

Մէյմուլաթըմըգա նէզարէն , իշպու եա-
 ըրըլ տախիլ օլմագ իչին , Լնաթօլու վէ
 Բումէլի ճանիպլէրինտէն պիր թագըմ քիմ
 սէլէր Լսիթանէյէ կէլմիլէր տիր :

— Մայէթմաալը մէնգըպլէթը ճագըթթը
 շաճանէտէ պուլուլնմագ իւզըթ , թէլքիլպոյ-
 րուլմուշ օլան սիլաճըրանընը խասսա պէօ-
 լիյիւ իչին Լրապիսթան ճանիպիլտէն միւ-
 պոյա օլան եթմիլ ըէէս ալա աթլար պու
 քէրէ Լսիթանէյէ վիւրուս իթմիլ , վէ պուն-
 լարտան մուգատտէմա պու թարաֆա վի-

սուլլէրի պէյան օլունան օն նէֆէրէ ճիյէ-
 թը ճէտիտէյի ճէսնա իւզըթ իմալ խիլէն
 էլպիսէ իգսա գըլընմըլ տըր :

— Կէչէն փաղար ախշամը պաղը զապթիյէ
 նէֆէրլէրի Լչլուպտէ տէնիլ գըյըսընտա ա-
 լաղըրքէն , օրատա վագը պիր եէրէ պաղ-
 ը պիր պէյիլիլ իլէ , պիր թագըմ էլպիսէ
 պուլուպ , իճապ իտէն թէտղիգաթ ու թէ-
 ճարրիաթ էսնասընտա , տէնիլին իւզէրինտէ
 պիր տաամ լէլինի կէօրաիւքլէրինտէ , մէր-
 գուլմուշ , եայգանմագ նիյէթի իլէ տէնիլէ
 կիրիպ , չէր նասըլ իսէ պօղուլմուշ օլտու-
 ղու անլաղըլմըլ տըր :

— Լվսթրիա իմթէրաթօրունուն իւչին-
 ճիւ գարընտաղը Լըշիտիւք Լըլի Վիլգթօր
 ճագըթթլէրինին , Պրազիլիա իմթէրաթօրու-
 նուն Վէրիմէսի Բիլիսէս Իզապէլլ Վրիսթին
 ճէնապլէրի իլէ ագտը նիքեաճ օլաճաղընը
 Միւրիւ Տէթթիլէ զագթթաթը եաղմըլ իսէ
 տէ , Լվսթրիա զագթթալէրի եալանա չը-
 գարմագտէ տիրլէր :

— Նիւ Եօրգտա սօգագլարըն տէմիր իլէ
 տէօլէնմէսի թէսալվուր օլունմագտէ իմիլ ,
 Պու իշ պաշա չըգարըլտըլը ճալտէ չամւըր
 վէթօղ մէշագգաթլարը տէֆ օլուպ , վէ ա-
 րապա կիւրիւթիւլէրի քէսիլիպ , գունտու-
 րալար տախի չօգ տայանաճագմըլ :

— Տորը շուրայը աքէրի ըէյիսի սաա-
 տէթլու Օսման փաշա ճագըթթլէրինին , Բու-
 սիա իմթէրաթօրունուն թէպրիքի գուտուլի
 գըմընտա թարաֆը տէվլէթը ալիյէտէն Օ-
 տէսայէ կէօնտէրիլէճէյի պունտան ագտէմ
 եաղըլմըլտիր : Միւշարէլէյս կէչէն ճ'ումա
 իրթէսի կիւնիւ շէճըր մէքթիւրէ միւթէվէճ
 ճիւճէն Լչրէն նամ վափօրու ճիւմայուն ի-
 լէ տէր սատտէթտէն ճարաքէթ իթմիլ տիր :
 Լչյէր միւշարէլէյս իմթէրաթօրա շէճըր մէգ-
 քիւրտէ թէսատիֆ իթմէյէճէք օլուր իսէ ,
 անտէն տախի Վըրըմա կիտէճէք միլ :

— Լէվանթ Զէրալտ զագթթաթընըն գալ-
 լինճէ Վիլննատէ մուգիմ Բուսիա սէֆիլի
 Մ. Պալապին , Իսթանպօլ սէֆարէթինէ

նասպ ու թային օլունաճադ մըլ :

— Սէլանիքտէ եէհուտի մահալէսինտէ Տէրվիշ (Սման նամ քիմէյի էօլտիւրմիւշ-լէր : Հիւքիւմէթը մահալիյէ էսհապը ճի-նայէթի տրամագտէ իմիշ :

— Ֆրանսա սէֆիրի Մարգի տը Սու-թիէ ճէնապլէրինին մուվագգաթէն մէմէ-քէթի ճանիպէ ազիմէթ իթտիյի մալիւմ տիւր : Կէչէնլէրտէ միւմայիլէյհին արթըգ իսթանպօլա ալտէթ իթմէյիպ, երիսէ պիր պաշգասը սէֆիր թային օլունաճաղը թէվա-թըր պուլտու իսէ տէ, պու տէֆա ալընան խապէրլէրէ նէղարէն, պու հալատիսին ալը չըգմայըպ, միւմայիլէյհ պիր գաչհաֆթայա գատար Լսիթանէյէ ալտէթ իտէճէք միշ :

— Լսիթանէտէ Բում լիսանը իլէ թապ ու նէշը օլունան (Ֆնէս նամ զաղէթա, պա-զը էսպապէ մէպնի հէր նէ գատար պուն-տան ագտէմ մէն օլունմնը իտի իսէ տէ, պու տէֆա պա րուխտաթը ալի եինէ թապ ու նէշը օլունմայա պաշլամըլ տըր :

— Լօնտրատա թապ օլունան Կիւղ զաղէ-թասընըն գալլիւնճէ Կիւյն Իսիւն հախօտ Լէտիւն նամ պէօյիւք վափօր եագընտա պիլ միւղայիտէ ֆիրուլթ օլունաճադ մըլ :

ԻՅԼԵՆ

ՆԱՍՐԻ ԻԶԻՆ ՄՈՒՆԼԻԺԷ

Պու՝ պիր նէվի եագը օլուպ, նասըրը ուս-թուրա իլէ պիրազ քէստիքտէն սօնկրա, պու եագըտան պիր փարչա եափըլթըրմալը, վէ իբի իւչ կիւնտէ պիր տէֆա տէյիլթիրիպ, եէնիսինի գօմալը, վէ պու ալմէլյաթ իբի իւչ տէֆա իճրայէ կէլտիքտէն սօնկրա նա-սըրըն մահվ օլաճաղընա շիւպհէ եօղտուր :

Սաթըլըր պէհէր գուլթուսու օն զուրու-շա, Օհնճիրիլ խանըն իւսթ գաթընտա՝ Կու-մէրօ 3. Կիւլիւնըն օտաւընտա :

Թահլէլէն Ֆիւնալէ վէ Լահաճ Ֆէրիւրնէն ֆիւնալէ :

68 30 Թահվիլթըր միթաղէ
57 10 Սուղատտէմ չըգարըլան Լահամ
58 30 Սուախսարէն չըգարըլան Լահամ

ԻՅԼԱՆԱԹ

Իշպու զաղէթա հաֆթատա իբի տէֆա ուֆագ գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէօյիւք գըթա իլէ նէշը օլունուր :

Պիր երլըղը	100	զուրուշ
Ալթը պըղը	60	"
Իւչ պըղը	30	"
Ուֆագ նուսինսի	1	"
Պէօյիւք նուսինսի	2	"

Թաշըալը իլիւն, 50 սաաթըգ մէսաֆէտէ պու-լունան էյալէթիլը իլիւն օհնէվի 15 զուրուշ վէ 100 սաաթ մէսաֆէտէ պուլունանլը իլիւն 30 զուրուշ փօթա փարսըր ալընըր :

Իյլանաթըն պէհէր սաթըրընտան պիր տէֆա ի-լիւն 60 փարա, իբի տէֆա իլիւն 40 փարա ալը-նաճադ տըր :

Իբի տէֆատան զիյատէ գօնուլաճադ վէ պէօյիւք իյլանաթ իլիւն պըր փազարըգ օլունուր :

ՄԷՄՈՒՐԻՅՆ

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱ՝ Վէզիր խանընտա՝ 17 Ե. Մի-նտեան թապխանէսի :

ԻԶՄԻՏ. Մ. Յակըր Աղա Նազարէթեան :

ՊՐՈՒՍԱ. Թէոֆիլ Աղա Գալիօնճեան :

ԻՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յօհաննէսեան :

ԹՐԱՊԶՈՒՆ. Խաչատուր Աղա Իմասեան :

ԹԷՔՖԻՒՐ ՏԱՂ. Յարուլիւն Աղա Ճամճեան :

ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ. Յօհաննէս Աղա Յ. Պալըգճեան :

ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղա Բիւրքճեանօֆ :

Սպըր էյալէթիլը իլիւն տէ իլէրուտէ մէմուրլըր թախսիպ զըլնաճադ տըր :

ՄԻՒԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ Ս. ԹԱՄԻՍՏԻԱՆ

ՍԱՀԻՊԻ ՄԱԹՊՈՒԱ ՎԷ ՂԱԶԷԹԱ
Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ